باسمه تعالی

نام و نام خانوادگی:	**اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان** **مدیریت آموزش و پرورش شهرستان آران و بیدگل** **دبیرستان دخترانه غیر دولتی ثمین** **دوره دوم متوسطه**	**نام دبیر: رزاقیان**	**نام درس: فارسی ۳**
نام پدر: **نام کلاس:**		**پایه: دوازدهم**	**ساعت امتحان: ساعت ۸**
دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴		**تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۲**	**مدت امتحان: ۹۰ دقیقه**
نمره کتبی: نمره شفاهی- عملی:	جمع نمره با حروف:	نام و نام خانوادگی و امضای مصحح:	

ردیف	سوالات در ... صفحه	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	«کشش روح انسانِ خداجو در راه شناخت پروردگار و ادراک حقیقت هستی» معنی واژهٔ ..... است.	۰/۲۵
۲	در کدام بیت واژهٔ «همّت» در معنی «دعای خیر و توجّه معنوی» به کار رفته است؟ الف) همّت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ب) همّتم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم	۰/۲۵
۳	تمامی واژه های داخل گروه واژه ها، همگی مترادف یکدیگر هستند، به جز.... الف) آوند، معلق، آویزان ب) حریف، دوست، همراه ج) محب، دوستدار، معشوق د) دلاویز، خوب، زیبا	۰/۲۵
۴	معنی واژهٔ "طاق" در بیت زیر چیست؟ نهاده به طاق اندرون تختِ زر / نشانده به هر پایه ای در گهر	۰/۲۵
۵	در کدام گزینه، **تعداد نادرستی های املایی، بیشتر** است؟ الف) بحر مکاشفت - بَت و مرغابی - ثواب و مصلحت - گذاردن و رها کردن ب) آر و ننگ - اثاث و بنیاد - مستور و پنهان – فرض و لازم ج) ثنا و ستایش - شِبه و مانند - بیت لاحزان - فراغت جمشید جم د) خان نعمتِ بی دریغ - عن غریب و به زودی – امپراطوری های بزرگ- عملیات محدود	۰/۲۵
۶	املای درست را انتخاب نمایید. الف) لایق صحبت (بذم / بزم) تو شدن آسان نیست ب) در این سال به تحریک بیگانگان، هرج و مرج قلمی و هتّاکی ها در (متبوعات / مطبوعات) بروز کرده بود ج) مال کسی را به عنوان (وثیغه / وثیقه) گرفتن و نزد خود نگه داشتن	۰/۷۵
۷	در هر کدام از عبارت های زیر یک واژه مشخص کنید که در زبان فارسی «هم آوا» دارد. الف) پدرم مرد مهمّی نبود؛ اشتباهاً تبعید شد. مادرم هم زن مهمّی نبود؛ او هم اشتباهاً تبعید شد ب) فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد	۰/۵

www-kanoon.ir

۸	در هر عبارت یک نادرستی املایی وجود دارد، درست آن را بنویسید. الف) ناله و ماتم، زاری و فریاد که در مصیبت و مهنت برآرند ب) برای کسانی که به آتش سرخ بن و بلوط خو گرفته بودند، ذغال منقل و نفت بخاری آفت بود	۰/۵
۹	با توجه به بیت «ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»: الف) نهادِ فعلِ بیاموز « مرغ سحر» است «تو» ی محذوف؟ ب) فعل در این بیت به قرینهٔ معنایی حذف شده است یا لفظی؟	۰/۵
۱۰	با توجّه به بیت «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست»: الف) نقش دستوری واژهٔ مشخص شده نهاد است یا مسند؟ ب) یک «ترکیب اضافی» در این بیت بیابید.	۰/۵
۱۱	با توجّه به بیت زیر: با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است (۱) ما را فراغتی است (۲) که جمشید جم نداشت (۳) الف) در مصراع دوم کدام یک از ارکان دستوری حذف شده است؟ ب) فعل شماره ..... «اسنادی» است؟	۰/۵
۱۲	جمله هایی را که دارای ساختار مشترک هستند، مشخص نمایید. (در ستون دوم، یک جمله اضافه است) ستون اول: ۱ عشق، فرضِ راه آمد / ۲ حیات از عشق می شناس / ۳ مردم به او دهقان فداکار می گفتند ستون دوم: الف) وی چشم ها را منتظر گذاشت / ب) سریر مُلک عطا داد کردگار تو را / ج) عارف کامل و مرشد را مُغ گویند / د) نیامد بیش پرسیدن صوابش	۰/۷۵
۱۳	در عبارت« از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد» کدام یک از وابسته های وابسته وجود ندارد؟ الف) مضاف الیه مضاف الیه ب) ممیز ج) صفت مضاف الیه	۰/۲۵
۱۴	در عبارت « بر بالای آن با خطّ درشت و بسیار روشن نوشته شده بود: در اینجا چهل و هشت هزار نفر در برابر سپاه نازی ایستادند و همه کشته شدند.»: الف) وابسته ی وابسته بیابید و نوع آن را بنویسید. ب) نمودار آن را رسم نمایید.	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۵	نقش واژه های مشخص شده، **در کدام گزینه به ترتیب درست** آمده است؟ الف) چنان زدم که دیگر هوس نکند بی موقع آواز بخواند (قید – صفت) ب) بار دیگر ش به تضرّع و زاری بخواند (صفت – مضاف الیه) ج) بوی گُلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت (مضاف الیه – قید) د) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند (مسند – مسند)	۰/۲۵
۱۶	معنای فعل های مشخص شده را بنویسید. الف) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند ب) بگفت از دل شدی عاشق بدین سان؟ بگفت از دل تو میگویی، من از جان	۰/۵
۱۷	با توجه به دو بیت زیر درستی یا نادرستی گزارهٔ زیر را مشخص نمایید: « در هر دو بیت "هسته ی گروه مفعولی"، صفت پسین گرفته است» ۱)زین بی خردانِ سفله بستان / دادِ دلِ مردمِ خردمند // ۲) ای مادرِ سر سپید، بشنو / این پندِ سیاه بخت فرزند	۰/۲۵
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۸	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «لحظهٔ عزیز و شورانگیزی بود؛ لحظه ای که هر سال از نخستین دم بهار بی صبرانه چشم به راهش بودیم و ما را از غربت زندان شهر، به کویر می بُرد؛ نه، باز میگردند» الف) کدام ترکیب یک « اضافهٔ تشبیهی» محسوب میشود؟ ب) عبارت مشخص شده چه آرایه ای پدید آورده است؟	۰/۵
۱۹	در بیت زیر، واژهٔ « نفس» چه آرایه ای پدید آورده است؟ آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	۰/۲۵
۲۰	آرایهٔ **مناسب** را از کمانک روبه روی گزینه ها انتخاب کنید. الف) محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت / مست گفت: ای دوست، این پیراهن است افسار نیست (جناس - ایهام) ب) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند (تشبیه - حسن تعلیل) ج) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان میکند پست و بلند راه را (اسلوب معادله - متناقض نما)	۰/۷۵
۲۱	آرایهٔ **نادرست** هر گزینه را انتخاب کنید. الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست (حسن تعلیل - اسلوب معادله - تناقض)	۰/۷۵

www-kanoon-ir

	ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّ تی که مردم صاحب قلم نداشت (حس آمیزی- جناس - تشبیه) ج) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی (ستعاره - تضاد- تشبیه)	
۲۲	واژه های مشخص شده، نماد چه مفاهیمی هستند؟ ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	**۰/۵**
۲۳	در بیت « ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران / بیداریِ ستاره، در چشمِ جویباران» آرایه آشکار و پر تکرار چیست؟	**۰/۲۵**
۲۴	بیتِ بعدی بیت « پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوارِ زندگی را زین گونه یادگاران» را بنویسید.	**۰/۵**
۲۵	بیتی از شعر « در مکتب حقایق» بنویسید که در آن ترکیب های " نور عشق " و " آفتاب فلک " وجود داشته باشد.	**۰/۵**
۲۶	کدام یک از آثار زیر « عرفانی» است؟ الف) فیه ما فیه ب) مثل درخت در شب باران ج) کویر	**۰/۲۵**
۲۷	نام مؤلّف آثار زیر را بنویسید. الف) بینوایان: ب) فی حقیقة العشق:	**۰/۵**
۲۸	جای خالی را با واژهٔ مناسب پُر کنید. غزل اجتماعی از زمان ..... در ایران رواج پیدا کرد	**۰/۲۵**
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۹	به نثر روان معنا نمایید الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده. (۰.۷۵) ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم / گفت: والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست؟ (۰.۵) ج) از شنیدن اسم شهر قند در دلم آب میشد (۰.۵) د) بگرای چو اژدهای گرزه / بخروش چو شرزه شیر ارغند (۰.۵) ه) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است ، روزش دیر شد (۰.۷۵)	**۴**

www-kanoon-ir

	و) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (۰.۵) ز) آن اوایل سال های کودکی، برخلاف حال، پامان به دِه باز بود و در شهر، دست و پاگیر نشده بودیم (۰.۵)	
۳۰	در کدام بیت «توصیه به اعتراض و شکستن سکوت» وجود ندارد؟ الف) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند ب) خامش منشین، سخن همی گوی افسرده مباش، خوش همی خند ج) بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند د) تا درد و ورم فرونشیند کافور بران ضماد کردند	۰/۵
۳۱	با توجّه به دو بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است الف) شاعر چه کشوری را شایستهٔ ویرانی می داند؟ ب) منظور از «اهرمن» در بیت دوم کدام یک از پادشاهان قاجار است؟	۰/۵
۳۲	عبارت زیر بیانگر چه مفهومی است؟ «پس از عزیمت رضا شاه - که قبلاً رضاخان بود و بعداً هم رضاخان شد - همهٔ تبعیدی ها رها شدند.»	۰/۵
۳۳	با توجّه به عبارت زیر، نویسنده شرط رسیدن به عالم عشق را چه میداند؟ «پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبّت و سیُ م پایه، عشق. و به عالم عشق - که بالای همه است - نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دو پایهٔ نردبان نسازد.»	۰/۵
۳۴	منظور از عبارت مشخص شده چیست؟ «به قول بیرجندی ها در این دو شهر، تنها یک سرپری زدیم.»	۰/۵
۳۵	«درست گویی عشق آباد کوچکی است و چنان که می گویند، هم بر انگاره عشق آبادش ساخته اند، از هزار و صد سال پیش، هنوز بر همان مهر و نشان است که بود.»: الف) در عبارت بالا ، دکتر شریعتی ، کجا را توصیف می کند؟ ب) قسمت مشخص شده دارای چه مفهومی است؟	۰/۵

www.kanoon.ir

۳۶	«چو عاجز گشت خسرو در جوابش / نیامد بیش پرسیدن صوابش به یاران گفت کز خاکی و آبی / ندیدم کس بدین حاضرجوابی» الف) مرجع ضمیر مشخص شده ، کیست؟ ب) بیت دوم توصیف کیست؟	۰/۵
۳۷	در بیت «؟ گر کسی وصفِ او ز من پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز؟» کدام واژه در مصراع دوم به خداوند متعال اشاره دارد؟	۰/۵